

PRESS:

38 ИНОВАТИВНИ ТЕРАПИИ КАНДИДАТСТВАТ ЗА РЕИМБУРСИРАНЕ ОТ 2023 Г.

На 2 и 3 декември се проведе семинар за журналисти на тема „Какви нови терапии се очакват в Европа и кога ще бъдат достъпни в България?“. Организатор на събитието е Асоциацията на научноизследователските фармацевтични производители в България (ARPharm).

По темата „Революционни терапии в процес на разработване“ презентации изнесоха проф. д-р Албена Тодорова, лаборатория „Геника“, доц. д-р Желязко Арабаджиев, Аджибадем Сити Клиник Болница „Токуда“ и доц. д-р Шума Мехрабиан, невролог-гементолог в УМБАЛ „Александровска“.

Специалистите представиха информация в три основни сфери, в които има много сериозен напредък във фармацевтичната наука през последните години и в които или към момента, или през следващите до 5 години, се очакват пробииви.

Проф. д-р Албена Тодорова се спря на новите възможности за лечение, които предоставят генните терапии. В рамките на следващите 3 години се очаква да бъдат одобрени поне 2 терапии за хемофилия А. Генните терапии са нов лъч на надежда за пациентите с мускулна дистрофия тип Дюшен и техните близки. Две генни терапии за това заболяване са във Фаза 3 с предстоящо предоставяне на резултатите на регулаторните агенции, каза проф. д-р Тодорова. По думите ѝ успехът на генната терапия зависи много от правилната генетична диагностика и прецизно установен генетичен дефект.

„В последните години множество иновации дават заявки да се превърнат в терапевтични възможности, а онкологията е една от най-динамично развиващите се области на медицината“, каза **доц. д-р Желязко Арабаджиев** и даде пример с тумор-агностичните терапии, CAR-Ts/NKs и би-специфични моноклонални антитела за действие на Т-клетките и имунната система на пациента чрез активиране на „програмирана смърт“ на туморните клетки. По думите му в момента се проучват над 20 нови имуноterapiи за различни видове солидни тумори и хематологични индикации. Всяка минута около 20 човека в света загиват вследствие на онкологично заболяване. Очаква се до 2035 г. близо 40% от населението на Европа да бъде засегнато от вид рак, а смъртността от заболяването да нарасне с около 24%, което ще превърне рака в основната причина за смъртност в ЕС.

Доц. д-р Шума Мехрабиан представи модифициращите болестта terapiи като възможен пробив при лечение на Алцхаймер. В момента има 256 активни клинични проучвания на нови лекарства. По думите на доц. Мехрабиан успехът на всяка терапия за болестта на Алцхаймер ще зависи от ранната диагностика. Ключов фактор за успех е откриването на подходящи биомаркери, които да засичат болестта в ранен стадий, преди развитието на деменция, за да се определи подходящото лечение за всеки пациент или група пациенти.

Деян Днев, изпълнителен директор на ARPharm, съобщи, че към 1 ноември 2022 г. има подадени за

разглеждане заявления за включване в Позитивния лекарствен списък на 38 нови terapiи и 28 нови индикации. Сред тях са лекарства за лечение на множествена склероза, карцином на гърда и белия дроб, солидни тумори, В-едроклетъчен лимфом, мултиплен миелом, сърдечна недостатъчност и атеросклеротично ССЗ, спинална мускулна атрофия, хиперхолестеролия, улцерозен колит, депресивно разстройство, псориазис и др. Към 1 ноември 15 нови terapiи са включени в ПЛС. По-голямата част са все още в процес на разглеждане.

Днев също сподели информация за нови революционни terapiи в процес на разработване, които в рамките на следващите 5 години могат да станат достъпни за пациентите и значително да подобрят лечението. Сред тях са terapiи за заболявания на Централната нервна система (ремиенилизиращи terapiи и психопластогени), в онкологията (тумор-агностични terapiи, CAR-Ts и BiTEs за солидни тумори), генни и клетъчни terapiи (системи за доставка на гени и технологии за редакция или пренос на гени), нови имуноterapiи (иРНК ваксини, иновативни имуноterapiи), нови terapiи за нелечими заболявания или за модифициране на заболяванията („лекуващи“ terapiи за инфекциозни заболявания – terapiи, способни да излекуват напълно Хепатит В и ХИВ, както и terapiи, модифициращи заболяването – нови terapiи за болестта на Алцхаймер), сенолитични лекарства (селективно премахват увредените „стареещи“ клетки от тялото). ■